

TRIBUNAL DE JUSTICIA DE LAS COMUNIDADES EUROPEAS
SOUDNÍ DVŮR EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ
DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS DOMSTOL
GERICHTSHOF DER EUROPÄISCHEN GEMEINSCHAFTEN
EUROOPA ÜHENDUSTE KOHUS
ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
COURT OF JUSTICE OF THE EUROPEAN COMMUNITIES
COUR DE JUSTICE DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES
CÚIRT BHREITHIÚNAIS NA gCÓMHPHOBAL EORPACH
CORTE DI GIUSTIZIA DELLE COMUNITÀ EUROPEE
EIROPAS KOPIENU TIESA

OPUS BENDRIJŲ TEISINGUMO TEISMAS
RÓPAI KÖZÖSSÉGEK BÍRÓSÁGA
IL-QORTI TAL-GUSTIZZJA TAL-KOMUNITAJIET EWROPEJ
HOF VAN JUSTITIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN
TRYBUNAŁ SPRAWIEDLIWOŚCI WSPÓLNOT EUROPEJSKICH
TRIBUNAL DE JUSTIÇA DAS COMUNIDADES EUROPELAS
SÚDNY DVOR EURÓPSKYCH SPOLOČENSTEV
SODIŠČE EVROPSKIH SKUPNOSTI
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN
EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS DOMSTOL

Kontakty z Mediami i Informacja

KOMUNIKAT PRASOWY nr 58/06

13 lipca 2006 r.

Wyrok Trybunału Sprawiedliwości w sprawach połączonych od C-295/04 do C-298/04

Vincenzo Manfredi i in. / Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA i in.

POROZUMIENIE, KTÓRE NARUSZA PRAWO KRAJOWE W ZAKRESIE KONKURENCJI, MOŻE JEDNOCZEŚNIE STANOWIĆ NARUSZENIE PRAWA WSPÓLNOTOWEGO

Każda osoba może powołać się na prawo wspólnotowe w celu żądania naprawienia poniesionej szkody zgodnie z regulami ustanowionymi przez państwa członkowskie.

W lipcu 2000 r. krajowy organ włoski ds. konkurencji i rynku stwierdził, że towarzystwa ubezpieczeniowe Lloyd Adriatico Assicurazioni SpA, Fondiaria Sai SpA i Assitalia SpA zawarły niedozwolone porozumienie, którego przedmiotem była wymiana informacji dotyczących sektora ubezpieczeń. Porozumienie to umożliwiło nieuzasadnioną warunkami rynkowymi podwyżkę składek obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej dotyczącego szkód spowodowanych przez pojazdy samochodowe, statki i motorowery.

V. Manfredi i in. wnieśli do Giudice di pace di Bitonto (Włochy) o zasądzenie od towarzystw ubezpieczeniowych zwrotu podwyżki składek zapłaconych na podstawie porozumienia uznanego za niezgodne z prawem.

Sąd włoski skierował do Trybunału Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich kilka pytań prejudycjalnych dotyczących wspólnotowego prawa konkurencji (art. 81 WE) w celu ustalenia, czy to porozumienie narusza nie tylko włoskie prawo o ochronie konkurencji, lecz również traktat WE, z tego względu że towarzystwa ubezpieczeniowe z innych państw członkowskich, prowadzące również działalność we Włoszech, uczestniczyły także w naruszającym prawo porozumieniu, czy osoby trzecie mogą żądać odszkodowania z tytułu szkody spowodowanej przez zakazane porozumienie, czy przepisy krajowe takie jak te będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym dotyczące wyznaczenia

właściwych sądów, terminów przedawnienia skarg o odszkodowanie, jak również kwoty odszkodowania są sprzeczne z art. 81 WE.

Trybunał stwierdził, że **takie porozumienie jak będące przedmiotem sporu w postępowaniu przed sądem krajowym może naruszać również¹ traktat WE**, jeżeli mając na uwadze cechy rozpatrywanego rynku krajowego, istnieje wystarczający stopień prawdopodobieństwa, że to porozumienie może wywrzeć wpływ na sprzedaż omawianych polis ubezpieczenia w odnośnym państwie członkowskim przez podmioty z siedzibą w innych państwach członkowskich i że ten wpływ nie jest nieznaczny.

Następnie Trybunał przypomniał, że art. 81 WE wywołuje bezpośrednie skutki w stosunkach między jednostkami. W konsekwencji **każda osoba może się na to powołać w celu stwierdzenia nieważności porozumienia** lub praktyki zakazanych przez art. 81 WE oraz **żądać naprawienia poniesionej szkody**, gdy między tą szkodą a porozumieniem lub praktyką zakazanymi przez ten artykuł istnieje związek przyczynowo-skutkowy.

Wreszcie Trybunał orzekł, że w braku odpowiednich uregulowań wspólnotowych do państw członkowskich należy:

- **wyznaczenie właściwych sądów i ustalenie zasad proceduralnych dotyczących środków prawnych**, które mają zapewnić podmiotom prawa ochronę praw wywodzących się z bezpośredniej skuteczności prawa wspólnotowego, przy czym zasady te nie mogą być mniej korzystne od zasad proceduralnych odnoszących się do odpowiednich środków prawnych dotyczących wyłącznie prawa krajowego (**zasada równoważności**) oraz nie mogą czynić wykonywania praw przyznanych przez wspólnotowy porządek prawny praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym (**zasada skuteczności**);

- ustalenie **terminu przedawnienia** do żądania naprawienia szkody spowodowanej przez porozumienie lub praktykę zakazane przez art. 81 WE i ustalenie kryteriów pozwalających określić **zakres naprawienia szkody**, przy czym przestrzegane muszą być zasady równoważności i skuteczności.

Na sądzie krajowym spoczywa obowiązek sprawdzenia, czy przepis krajowy, na podstawie którego **termin przedawnienia do żądania naprawienia szkody biegnie od dnia, w którym zakazane porozumienie lub zakazana praktyka zostały wprowadzone w życie**, w szczególności jeśli ten przepis krajowy przewiduje także krótki termin przedawnienia i że bieg przedawnienia nie może ulec zawieszeniu, czyni praktycznie niemożliwym lub nadmiernie utrudnionym wykonanie prawa do żądania naprawienia szkody.

W kwestii zakresu naprawienia szkody Trybunał stwierdził, po pierwsze, że jeśli **szczególne odszkodowanie**, takie jak odszkodowanie przykładowe lub odszkodowanie o charakterze sankcji, można przyznać w ramach skarg opartych na prawie krajowym porównywalnych ze skargami opartymi na przepisach wspólnotowych dotyczących konkurencji, to musi istnieć

¹ Trybunał stwierdził, że takie porozumienie jak będące przedmiotem sporu, które stanowi naruszenie prawa krajowego w zakresie konkurencji, może naruszać również traktat WE.

możliwość jego przyznania także w ramach tych ostatnich skarg. Po drugie, osoby, które poniosły szkodę, muszą móc żądać naprawienia nie tylko **rzeczywistej szkody**, lecz również **utraconych korzyści** oraz zapłaty **odsetek**.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże w żaden sposób Trybunału Sprawiedliwości.

Dostępne wersje językowe: CS, DE, EN, ES, FR, HU, IT, NL, PL, SK, SL

*Pełny tekst wyroku znajduje się na stronie internetowej Trybunału
<http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/form.pl?lang=PL&Submit=rechercher&numaff=C-295/04>*

Tekst jest z reguły dostępny od godz. 12.00 CET w dniu ogłoszenia.

*W celu uzyskania dodatkowych informacji proszę skontaktować się z
Ireneuszem Kolowcą*

Tel. (00352) 4303 2878 Faks (00352) 4303 2053